

ÜLENURME VALLA ARENGUKAVA 2004 - 2010

SISUKORD

1. Eessõna
2. Ülenurme valla üldiseloostus
3. Visioon ja strateegia
 - 3.1 Visioon
 - 3.2 Strateegilised eesmärgid
4. Valla olukord, probleemid ja strateegilised tegevused
 - 4.1 Sotsiaalsfäär
 - 4.2 Ettevõtlus, põllumajandus, turism
 - 4.3 Infrastruktuur, keskkond,
5. Tegevuskava aastateks 2004 - 2010

1. EESSÕNA

Käesolev dokument on Ülenurme valla arengukava aastateks 2004 - 2010.

Arengukava on dokument, mis sisaldab Ülenurme valla majandusliku ja sotsiaalse olukorra ning keskkonnaseisundi analüüsi, pikemaajalise tegevuse kavandamise ning edaspidise arengu suundi ja eelistusi (KOKS § 9)

Arengukava on pidevalt uuendamist vajav dokument ning volikogu vaatab hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks läbi arengukava ja võtab vastu otsuse arengukava muutmise kohta.

Arengukava tugineb senitehtule, teoksil olevale ja kavandatavale.

Arengukava on aluseks eelarve koostamisel, investeringute kavandamisel ja nende jaoks rahaliste ja muude vahendite taotlemisel ning laenuvõtmisel.

2. ÜLENURME VALLA ÜLDISELOOSTUS

Ülenurme vald asub Tartu maakonnas, piirneb vahetult Tartu linnaga, Tähtvere, Nõo, Kambja, Haaslava ja Luunja vallaga.

Vallapindala on 86,3 km², mis moodustab 2,8% Tartumaast. Ülenurme vallas on kaks üle tuhande elanikuga alevikku (Ülenurme ja Tõrvandi) ning 12 küla. Keskus paikneb Ülenurme alevikus. Seisuga 1. jaanuar 2004. a. oli registreeritud valla elanikeks 4490 inimest. (Lisa 1).

Valla elanike arv on püsinud viimase kümne aasta jooksul stabiilsena, kuid lähiaastail peaks elanike arv suurenema, sest vallas toimub väga intensiivne elamuehitus.

Valla elanike haridustase on suhteliselt kõrge ning annab hea eelduse konkureerimaks tööturul.

Valla töötajate arv moodustab elanike arvust ligikaudu 42%. Töökohtadega kindlustatus ongi üheks sotsiaalse stabiilsuse garantiiks. Vald saab tööhõive tõstmisele kaasa aidata nii ettevõtluse soodustamise kui täiendkoolituse toetamisega.

1950. aasta rajoniseerimiseni vastas praegune Ülenurme vald põhiliselt Ropka vallale, hiljem Lemmatsi külanõukogu, mis nimetati 1981. aastal Ülenurme külanõukoguks ja 1. novembrist 1990. aastal sai omavalitsusliku valla staatuse.

Valla eelarve 2000 – 2004 aasta tuludest ja kuludest annab ülevaate tabel nr 1 (Lisa.2).

3. VISIOON JA STRATEEGIA

3.1 VISIOON

Ülenurme vald on 2010.aastal -

- turvalise elukeskkonnaga,
- kaasaegse infrastruktuuriga,
- haritust, ettevõtlikust, kultuuritraditsioone väärtustav omavalitsus.

3.2 STRATEEGILISED EESMÄRGID

- tugev majandusareng ja uued töökohad
- konkurentsivõimelise hariduse tagamine
- tehnilise ja sotsiaalse infrastruktuuri kaasajastamine
- turvalise elukeskkonna tagamine
- kultuuritraditsioonide jätkamine ja kultuurielu ning sportimisvõimaluste mitmekesistamine
- turismi arendamine.

4. VALLA OLUKORD, PROBLEEMID JA STRATEEGILISED TEGEVUSED

4.1 SOTSIAALSFÄÄR

4.1.1 Alusharidus

Ülenurme vallas on kaks lasteaeda – Ülenurme ja Tõrvandi. Lasteaedade missiooniks on luua eeldused ja tingimused selleks, et lapsed omandaksid kooliminekuks vajalikud oskused, õpioskused, väärtushinnangud ja käitumisnormid. Eesmärkideks seatakse, et lasteaed peab olema lapsekeskne, kodune ja turvaline. Mõlemas lasteaias on üks söime ja 3 aiarühma. Tõrvandi lasteaed on ehitatud aastal 1969 ja Ülenurme lasteaed 1979 aastal. Tõrvandi lasteaias on tehtud 2001 aastal juurdeehitus, kaasajastatud rühmaruumid ja köök. Ülenurme lasteaed vajab lähematel aastatel remonti ja täiendava rühmaruumi avamist, sest seoses intensiivse elamuehitusega peaks suurenema ka laste arv vallas.

4.1.2 Üldharidus

Reolas-Ülenurmel on lastele koolitarkust jagatud alates 1766. aastast. 1984.a. avati koolimaja Ülenurmel. Tööd alustas keskkool 357 õpilase ja 27 õpetajaga. Kool kasvas kiiresti ja maja jäi kitsaks ning seetõttu avati 1994.a Tõrvandi Algkool. Seoses õpilaste arvu vähenemisega ja õppetöö paremaks korraldamiseks ning rahaliste vahendite tõhusamaks kasutamiseks liideti Tõrvandi algkool Ülenurme Gümnaasiumiga 1.septembril 2003 aastal.(Lisa 3.). Esialgu jätkab Ülenurme Gümnaasium tegevust kahes majas. Projekteerimisel on Ülenurme Gümnaasiumi juurdeehitus koos söökla ning raamatukogu laiendamisega.

4.1.3 Muusikakool

Ülenurme Muusikakool alustas tööd 1989 a. sügisel. Kool kasvas välja Ülenurme Gümnaasiumi muusikakallakuga klassidest. Kooli ruumid asuvad Ülenurme Gümnaasiumi hoones.

Muusikakooli üheks eesmärgiks on laste ja noorte loomevõime avastamine ja kavakindel arendamine. Õpitavad erialad on klaver, viiul, akordion, puhkpill ja 1998 aastast laulmine. Iga viies muusikakooli lõpetajatest on asunud muusikat edasi õppima. Muusikakool on Ülenurme valla vaimsure kandja ja muusika propageerija.

Selleks, et olemasolevat taset säilitada ja edasi arendada vajab kool nõuetekohaseid klassiruumide, kammersaali kontserttegevuse korraldamiseks, kaasaegseid instrumente.

4.1.4 Kultuurimaja

Valla ainus kultuurimaja asub Uhti külas, kus tegutseb 12 taidlus – ja huvialaringi.

1999.aastal rekonstrueeriti kultuurimaja I korrus, kavas on ka II korruse remont.

Kultuurimajas korraldatakse erinevaid üritusi, on välja kujunenud traditsioonilised üritused - laste lauluvõistlus, vallarahva jaaniõhtu, külasimman, tantsuõhtud erinevate ansamblitega. Kuid vaatamata tehtule on üritustest osavõtt jäänud väga passiivseks.

4.1.5 Sport

Põhilised valla spordirajatised on Ülenurme ja Tõrvandi alevikes. Sporditegemiseks baas on hea, olemas on 6 spordisaali, staadion, toetatakse erinevaid spordiüritusi. Loomisel on Tõrvandi parkmetsa tervisespordirada, mille ehitus on seiskunud kuna lahendamata on maa omandiõiguse küsimus.

Spordikompleksid vajavad rekonstrueerimist nii Ülenurmes kui ka Tõrvandis.

Vastavalt Tõrvandi aleviku detailplaneerigu muudatusele peaks toimuma spordikompleksi laiendamine Aia tänava suunas, kuhu on kavas rajada tennise-, jt väljakud ning planeeritud parkimisplats spordiürituste tarvis.

Ülenurme spordihoones vajavad väljaehitamist jõusaal ja olmeruumid.

4.1.6 Raamatukogud

Ülenurme vallas on kolm raamatukogu – Külitses, Tõrvandis ja Ülenurmes.

Külitse raamatukogu asub elanike jaoks ebasobivas kohas ja oleks vajalik leida ruumid raamatukogule Külitse küla keskses. Remonti ja tingimuste parandamist vajavad nii Ülenurme kui ka Tõrvandi raamatukogu.

4.1.7 Tervishoid, sotsiaalhoolekanne ja turvalisus

Arstiabi kättesaadavus vallas Tõrvandi ja Ülenurme arstipunktis. Tervishoiu korraldamine ja kordineerimine toimub vallaarsti poolt. Hambaravikabinetid on Tõrvandi ja Ülenurme alevikus. Laste tervise tagamiseks on med.õe töökohad Ülenurme ja Tõrvandi lasteais.

Ülenurme alevikus olemas vanurite maja. Eakate elanike probleemide ja toimetuleku lahendamisega püütakse toime tulla tema elukohas ja vajadusel eraldatakse sotsiaalpind vanurite majja. 2004.aasta veebruaris remonditi vanurite majas juurde kaks tuba köögi ja san.sõlmega. Vanurite abistamiseks on vallas tööl kaks sotsiaaltöötajat.

Turvalisuse tagamisel on kesksel kohal päästeteenistus ja politsei.

4.1.8 Sõprusvald

Ülenurme valla sõprusvallaks on Soome Vabariigi keskosas asuv 6500 elanikuga Joroineni vald. Koostööleping on sõlmitud 23.03.1989.a. ja uuendatud 03.11.2000.a. Leping on sõlmitud

arendamiseks mõlemapoolseid sõprussuhteid ja kogemustevahetust ning tutvustamiseks valdade kultuuri, avalikku elu ja tavasid ning edendamaks valdade majanduselu.

Probleemid:

- kohalike elanike passiivsus valla üritustel osalemisel
- noorte probleem
- raamatukogudes ruumi puudus
- remonti vajavad haridus-, kultuuri- ja spordiehitised
- vähene keele oskus suhtlemisel sõprusvallaga
- internaat

Strateegilised tegevused

- Ülenurme Gümnaasium 21 sajandi kooliks
- noori rohkem suunata ja kaasata piirkonna tegemistesse
- erinevatele huvirühmadele suunatud ürituste läbiviimine
- kultuurimaja renoveerimine ja sisustuse uuendamine
- noortekeskuse rajamine
- spordihoonete ja -rajatiste rekonstrueerimine
- gümnaasiumile juurdeehitus, raamatukogu ja köögi laiendamine
- lasteaedade remont
- õpitubade korraldamine noortele koolivaheaegadel
- naabrivalve propageerimine ja rakendamine
- sõprusvallaga koostöö sisukamaks muutmine

4.2 ETTEVÕTLUS, PÕLLUMAJANDUS, TURISM

Ettevõtetel valla arengus on oluline roll – annavad elanikele tööd ja valla elanike maksud on osa eelarve tuludest. Keskkond vallas ettevõtluse arendamiseks on soodne, olemas on vajalik infrastruktuur. Reola ja Tõrvandi tööstuskülade edasiarendamine on üks ettevõtluse laiendamise võimalusi, milleks on otstarbekas kasutada riigi poolt pakutavaid struktuurifondide toetusmeetmeid. Reola tööstusküla teede rekonstrueerimiseks on saadud ERDA-st toetust 560000.- kr.

Äriregistri andmetel on Ülenurme valda registreeritud üle 250-ne aktsiaseltsi ja osühingu, kuid paljud neist ei tegele Ülenurme vallas.

Tulenevalt linnalähedasest asukohast ja üldisest põllumajanduspoliitikast on põllumajanduse osatähtsus vaatamata heade põllumaade olemasolule muu majandustegevuse kõrval tagasihoidlik.

Linnalähedane asend ja olemasolevad võimalused on sobilikud spetsialiseerumiseks ühepäevaturismile. Vähe on vallas tähelepanu pööratud turismi infrastruktuuri väljaarendamisele.

Probleemid:

- üldplaneeringu puudumine
- maa kasutamata
- info vähesus
- kvalifitseeritud tööjõu vähesus
- vähene tegelemine ettevõtjate probleemide ja ettepanekute väljaselgitamisega
- vähene informatsioon vaatamisväärtuste kohta

Strateegilised tegevused

- üldplaneeringu koostamine
- nõustamine
- projektide toetamine
- koolituse organiseerimine
- uusi töökohti toetavate projektide toetamine
- turu-uuringute korraldamine
- ühistegevuse soodustamine
- mahepõllumajanduse propageerimine infopäevade ja kohaliku ajalehe kaudu
- kohalikele elanikele ja turistidele suunatud puhketegevuse arendamine
- prioriteetseteks tööstuspiirkondadeks Reola ja Tõrvandi tööstuskülad
- turismi infrastruktuuri väljaarendamine

4.3. INFRASTRUKTUUR JA KESKKOND

Tehniline infrastruktuur moodustab vajaliku keskkonna nii inimestele elamiseks kui ettevõtetele nende funktsioneerimiseks.

Valla teedevõrk on võrdlemisi tihe ning valda läbib mitu riigimaanteed ja kaks raudteed. Valla teede kogupikkus on 107,5 km ning Ülenurme ja Tõrvandi alevike teid on 3,4 km . Teede üldine olukord on rahuldav kuid on ka piirkondi kus olukord on halb. Paljud teed vajavad rekonstrueerimist kuid hetkel ei kata valla eelarvest eraldatud vahendid tegelikke vajadusi.

Vallas tegutseb kolm suuremat katlamaja, neist kaks gaasiküttega ja üks kohalikul küttega (puiduhake), soojatranssid on amortiseerunud, osa trasse väga pikad ja soojakadu suur. Vee ja kanalistasioonitrassid on vananenud ja vajavad rekonstrueerimist, puudub heitveepuhasti, samuti vajab puhastamist joogivesi. Kvaliteetse elukeskkonna tagamiseks on vajalik teha investeeringuid keskkonda säilitavatesse meetmetesse (puhastusseadmed, jäätmekäitluse korraldamine), samuti valla heakorra parandamisse.

Haljastusega seotud küsimused vajavad enam tähelepanu Ülenurme ja Tõrvandi alevikus. Esmakordselt vallas korraldati 2000.aastal konkurss Kaunis Kodu ja see konkurss on muutunud traditsiooniks, kaunima kodu omanikke peetakse meeles valla tänukirja ja meenetega.

Valla keskasulates on tänavavalgustus olemas kuid mitmed piirkonnad vajavad veel tänavavalgustuse ehitamist. Olemasolevatel on toiteliinid amortiseerunud ning on vajalik nende väljavahetamine.

Valla territooriumil asuv Tartu Lennujaam on oluline infrastruktuuri objekt Lõuna-Eestile ja

Eestile tervikuna. Valla seisukohalt on olulised eelkõige kekkonnakaitselised ja sotsiaalsed küsimused. Lennuväli seab vallale mitmeid maakasutuse piiranguid, mis haaravad alasid ka väljaspool lennuvälja, teisalt on lennujaam valla elanikele tööandja.

Infotehnoloogia areng vallas on olnud väga kiire, olemas on neli avalikku internetipunkti (Ülenurme raamatukogus, Tõrvandi raamatukogus, Külitse raamatukogus ja Reola kultuurimajas). Arengukavas aastateks 2001-2003 oli valla infotehnoloogia arenguprojekt, mis nägi ette Ülenurme ja Tõrvandi alevike ja nende vahele jääva Ülenurme Gümnaasiumi omavahel ühendamist, kasutades selleks fiiberoptilist kaablit. Projekt teostati OÜ Linking poolt 2002 aasta kevadeks.

Probleemid

- osaliselt vananenud veetrassid ja kanalisatsioon
- heitvete puhastamiseks puudub kaasaegne puhastusseade
- asulates halb vee kvaliteet
- asulate ja külavaheteede mitterahuldav olukord
- olmeprügi mahapanek
- lennuväli
- kiirtee ja raudtee
- Aardlapalu prügilala
- tänavavalgustuse toiteliinid amortiseerunud

Strateegilised tegevused

- uute puhastusseadmete rajamine (projekt "Emajõe ja Võhandu piirkonna vee- ja kanalisatsioonisüsteemiderekonstrueerimine ja laiendamine")
- teede rekonstrueerimine
- ühisveevärgi ja kanalisatsiooni rekonstrueerimine
- ohutuse tagamine raudteedel ja maanteedel
- tänavavalgustuse paigaldamine (Uhti küla ,.....)
- AS Lennujaama projektide toetamine
- puhastusseadmete muretsemine joogivee kvaliteedi tõstmiseks
- jäätmekäitluse korraldamine vastavalt jäätmeseadusele
- konkursi "Kaunis Kodu 200.." jätkamine

5. TEGEVUSKAVA 2004 - 2010

Valla arengukava igapäevast elluviimist korraldab vallavalitsus välja töötatud tegevuskava 2004 – 2010 alusel. Tegevuskava elluviimine toimub valla eelarve, riiklike investeeringute ja erinevate projektide abil. Arengukava täitmist kontrollib vallavolikogu ja hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks võtab vastu otsuse arengukava muutmise kohta.

Üldplaneeringu koostamine

2004-2005.a.

250 000.- vallaelarve

Ülenurme Gümnaasium

Ülenurme Gümnaasiumi klassiruumide juurdeehitus	10 milj.	
Gümnaasiumi raamatukogu laiendamine 2004	1,5 milj.	
Gümnaasiumi söökla rekonstrueerimine	2 milj.	
Koolimajade soojustamine 2005-2006	3,5 milj.	
Koolimajade akende vahetus 2004-2005	3,5 milj.	
Soojasõlme ümberehitus 2004	260 000.-	
Arvutiklassi laiendus 2004	200000.-	
Keemia- ja füüsikalabori väljaehitus ja ventilatsioon 2004	70000.-	
Ül. Gümnaasium 21 sajandi kooliks	15 milj.	
Staadioni renoveerimine	2 milj.	
Tõrvandi spordihoone akende vahetus	80000.-	
Tõrvandi spordihoone valgustuse renoveerimine	80000.-	
Ülenurme spordihoone renoveerimine		
võimla suursaal	435000.-	
maadlussaal	95000.-	
tõstesaal	102000.-	
võimlemissaal	70000.-	
Spordihoone rõivistute remont 2004	100000.-	
Ülenurme Gümnaasiumis asuva tervisekabineti remont	80000.-	
Internaadi väljaehitus (10 kahelist tuba)	2 milj.	
<u>Ülenurme lasteaed</u>		
Välisseinte soojustamine ja fassaadi korrastamine	200000.-	
Akende ja välisuste vahetamine	600000.-	
Keskküttesüsteemi ümberehitus	250000.-	
Elektri-, kanalisatsiooni- ja veesüsteemi remont	100000.-	
Remont – pesuköök koos töötajate dussiruumiga 2004.a. Märts	75000.-	Vallaeelarve
kabinetid	150000.-	
üldkoridor		
laoruum		
Sõime- ja aed esimese rühma tualettruumi põrand	150000.-	
Kõnniteekatte parandamine õuealal	220000.-	
Uue tn lasteaia juurdepääsutee korrastamine	100000.-	
Õppeotstarbeline inventar (arvuti õpetajatele, paljundusaparaat, fotoaparaat, majasisene telefon, õuevahendid rühmaväljakutele, võimlemisvahendid, uus klaver ja muusikainstrumendid)		
Majasisene inventar (rõivistu riidekapid, laste voodid, laste lauad, toolid, õpetajate lauad, köögi mööbel, köögi seadmed, vooditarnikud, ruloosid akendele, vaipkatted rühmadesse ja saali)		
<u>Tõrvandi lasteaed</u>		
Paigaldada lasteaeda automaatne tulekahjusignalisatsioon 2004.a	35000.-	
Noorema ja keskmise rühma ruumide remont (2004.a.)	150000.-	
Koridori remont (2005.a.)	80000.-	
kabinettide remont (2006.a.)	90000.-	
Pesuköögi remont (2007.a.)	100000.-	
Õueala – spordi- ja mänguvahendite kaasajastamine (2004 – 2007)	80000.-	

Keldri remont (2005.a.) 20000.-

Ülenurme Muusikakool

Aineõpetajatele nõuetekohased klassiruumid 2004
Kaasaegsete instrumentide muretsemine 2004 - 2007
Kammersaal kontserttegevuse korraldamiseks
Laulustuudiolite esinemisriietuse muretsemine 2005
Valgustuse parandamine 2004

Kultuurimaja

Kultuurimaja II korruse remont 2004.a. aprill, mai, juuni 400 000.- vallaeelarve fondid
Kultuurimajja inventari muretsemine (II korruse mööbel, väike inventar) 2004 150000.-
Saalitoolide väljavahetamine 2006
Saali ja lava elektrisüsteemide remont 2005
Kultuurimaja helitehnika kaasajastamine 2005
Välisreklaamstendi paigaldamine 2004
Rahvariiete muretsemine kultuurimaja taidlejatele (segarühm – meesteriided, naisrühm – 2 komplekti Kadrina-Ilumäe) 2004 70000.-
Reola kultuurimaja juurde kultuuri- ja tervisekompleksi rajamine (park, veekogu, sillad, lõkkeplats, kiiged, jalgpalli- ja võrkpalliplats, väikelaste mänguplatsid) 2005-2007 160000.-

Raamatukogud

Raamatukogude remont (Tõrvandi , Ülenurme) 2005 300000.-
Külitse raamatukogule ruumide muretsemine ja kolimine Külitse küla keskusesse. 200000.-

Infotehnoloogia edasiarendamine 2004-2010

Ülenurme ja Tõrvandi aleviku ning Reola ja Uhti küla ühisveevärgi ja KIK
-kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine ja Ühtlustusfond
laiendamine EL Ühtlustusfondi projekti alusel 2004-2008 40 milj. Vallaeelarve

Ülenurme alevikku sauna projekteerimine ja ehitus 2004-2005 650000.-
Noortekeskuse rajamine

Mänguväljakute rajamine (Ülenurme, Tõrvandi, Reola, Soinaste, Külitse) 2004-2008 60000.-

Teed

Teede rekonstrueerimine (Tõrvandi alevikus Tammme tn.) 2004 1.8 milj. Vallavalitsus fondid
Asulates asfaltkattega teede ja platside pindamine 600000.-
Tõrvandi aleviku Papli tänava sadeveetorustike ehitamine 2004

Vanurite maja katuse remont 2005 850000.-

Tõrvandi metsapargi väljaehitamine 2005-2007

Külakeskuste väljaarendamine (Reola kultuurimaja ja Kõlitse kiigemäe baasil) 2005 - 2007
Kõlitse kiigemäe ja supuskoha väljaehitamine vastavalt koostatud haljastusprojektile 2006

Tatra oru matkaraja projekteerimine ja väljaehitamine 2005-2007 kohalikud ettevõtjad,
vallavalitsus, fondid

Jalgrattatee (Ülenurme – Tartu) 2008

Aardlapalu puhkeala väljaarendamine 2010
(Aardlapalu rannaala detailplaneeringu ideekavand 1999)